

Bio-Tech Consulting

Firma-Biotech Consulting powstała w 1996 r. Zazwyczaj tworząc firmę, staramy się dość dokładnie określić i zbadać istniejący rynek, na którym będzie ona funkcjonować. To zapotrzebowanie rynku kreuje firmy i ich ofertę. Rzadko się zdarza, by zakładano firmę w celu m.in. wykreowania rynku dla jej działalności. Tak właśnie się stało w przypadku Bio-Tech Consulting.

W 1996 r. zapotrzebowanie na usługi doradztwa w zakresie biotechnologii praktycznie w Polsce nie istniało, przynajmniej w zakresie jakiego mogłaby sprostać mała, nikomu nie znana, nowo powstała firma. Nowoczesna biotechnologia była znana i doceniana w elitarnym gronie osób ze środowiska naukowego. Środowisko to jednak radziło sobie i bez firmy Bio-Tech Consulting.

Pięcioletnia już działalność firmy w warunkach, gdzie biotechnologia wciąż jeszcze stanowi wyzwanie dla polskiej gospodarki, pozwoliła nam jednak wrosnąć w rynek, poznać jego możliwości i potrzeby, dokładnie zaznajomić się z istniejącymi warunkowaniami rozwoju biotechnologii w Polsce. To właśnie polska rzeczywistość „ryнку biotechnologicznego” zweryfikowała pierwotne plany i wytyczyła kierunki rozwoju firmy w taki sposób by mogła samodzielnie sprostać ekonomicznym wyzwaniom i wymogom funkcjonowania firmy.

Adres do korespondencji

Tadeusz Pietrucha,
Bio-Tech Consulting,
Gmach Wydziału Farmacji
Akademia Medyczna,
ul. Kamińskiego 23,
90-229 Łódź;
e-mail: biotech@mtl.pl;
<http://www.biotechnologia.pl>

1. Kierunki rozwoju firmy

1.1. Internetowy Serwis Biotechnologiczny

Jednym z warunków skutecznego działania zarówno w nauce jak i biznesie jest szybki dostęp do informacji (naukowej, biznesowej). Internet jest tym medium elektronicznym, które stwarza

unikatowe możliwości w zakresie gromadzenia, przekazywania i wymiany informacji. Jego ogromną zaletą jest interaktywność. Mimo że dostęp do internetu w Polsce nie jest jeszcze powszechny, staje się on powoli jednym z głównych źródeł zdobywania informacji i komunikacji, zwłaszcza wśród młodego pokolenia. Z tych też powodów internet odgrywa ważną rolę w działalności naszej firmy i jej strategii rozwoju.

W 1988 r. rozpoczęliśmy tworzenie internetowej platformy pod nazwą **Serwis Biotechnologiczny** (<http://www.biotechnologia.com.pl>), specjalizującej się w zakresie gromadzenia, przekazywania i wymiany informacji biznesowej i naukowej z zakresu szeroko rozumianej biotechnologii, **biobiznesu** i dziedzin pokrewnych. Portal ten adresowany jest m.in. do:

- osób planujących założenie własnej firmy biotechnologicznej,
- liderów i właścicieli polskich firm działających w obszarze **biobiznesu**,
- osób odpowiedzialnych za planowanie strategii rozwoju firmy, wprowadzanie nowych technologii (biotechnologii), prowadzenie badań innowacyjno-wdrożeniowych, gromadzenie informacji naukowej i biznesowej,
- pracowników naukowych oraz szerokiego grona osób i instytucji zainteresowanych biotechnologią i dziedzinami pokrewnymi.

Systematyczna analiza odwiedzalności poszczególnych działów Serwisu pozwala nam efektywnie pracować nad ciągłym udoskonalaniem tej formy przekazu i wymiany informacji. Sekcje rzadziej odwiedzane przez internautów są modyfikowane lub likwidowane, a w to miejsce powstają nowe.

W 2001 r. powstała angielskojęzyczna wersja internetowego Serwisu Biotechnologicznego – *Polish Biotechnology News* (<http://www.biotechnology-pl.com>).

W tym przypadku chcielibyśmy popularyzować polską biotechnologię (i biotechnologów) wśród odbiorców zagranicznych. Biotechnologia w biznesie poddała się procesowi globalizacji. Chcemy budować wirtualny pomost pomiędzy polskim a zagranicznym środowiskiem osób prowadzących działalność gospodarczą i naukową w tym obszarze.

Prowadzenie wirtualnych specjalistycznych serwisów informacyjnych stanowi jedną z bardziej perspektywicznych form rozwoju firmy. Rozwój tego typu działalności uwarunkowany jest jednak poprzez takie czynniki zewnętrzne jak dostępność sieci internetowej w Polsce oraz powstanie rzeczywistego rynku zorientowanego na biotechnologię.

1.2. Bio-Forum

Nawet najdoskonalsze techniki internetowe wykorzystywane w gromadzeniu, przekazywaniu i wymianie informacji nie są w stanie zastąpić bezpośredniego kontaktu pomiędzy twórcami i odbiorcami (bio)technologii. Temu celowi służy realizowany przez naszą firmę projekt Bio-Forum. Corocznym spotkaniem ludzi biznesu

i nauki nadaliśmy formułę konferencji biznesowo-naukowej. Jej podstawowym celem jest bezpośrednie spotkanie ludzi reprezentujących obydwie środowiska, nawiązywanie kontaktów, które owocowałyby dalszą współpracą.

Formuła tej konferencji powoli ulega rozszerzeniu. Pierwotnie spotkanie to było adresowane wyłącznie do polskiego środowiska gospodarczego i naukowego zainteresowanego biotechnologią. Jednak szybko okazało się, że nie sposób aktywnie kreować rozwój biotechnologii w Polsce w oderwaniu od innych, zagranicznych środowisk działających w tym obszarze. Podczas drugiej konferencji (Bio-Forum II, Łódź, 10-11 maj 2001) gościliśmy uczestników zarówno z zachodniej części Europy (Niemcy, Francja) jak i wschodniej (Ukraina).

Następną konferencję (Bio-Forum III) zaplanowaliśmy na 20-21 maja 2002 r. Organizujemy ją pod hasłem: „Jak założyć i prowadzić firmę biotechnologiczną w Polsce?”

Szczególne zaproszenie do udziału w Bio-Forum III kierujemy do młodych pracowników nauki, studentów studiów doktoranckich, zainteresowanych założeniem własnej firmy biotechnologicznej. W czasie konferencji spróbujemy odpowiedzieć na pytanie jak to zrobić? Impreza ta powinna dostarczyć również wielu okazji do nawiązania interesujących kontaktów tak w Polsce jak i za granicą oraz umożliwić wzajemne poznanie się osób zdecydowanych na ryzyko podjęcia działalności gospodarczej na własny rachunek. Postaramy się tak zorganizować konferencję, by zaprezentować uwarunkowania prawne działania firmy typu *start-up* w Polsce, możliwości zdobycia funduszy na rozwój firmy oraz przedstawić potencjalnych partnerów pomocnych w uruchomieniu tego typu działalności gospodarczej w warunkach polskich.

Szczegółowe informacje na temat organizacji Bio-Forum III podawane będą poprzez internetowy Serwis Biotechnologiczny (<http://www.biotechnologia.com.pl>).

1.3. Inne obszary działalności firmy Bio-Tech Consulting

Główną strategią rozwoju firmy jest specjalizacja w zakresie świadczenia usług doradztwa w obszarze szeroko rozumianej biotechnologii oraz ścisła współpraca z polskim środowiskiem naukowym i biznesowym. Uważamy, że współpraca m.in. poprzez internetowe serwisy informacyjne, Bio-Forum, wspólna realizacja konkretnych projektów i opracowań umożliwi dynamiczny rozwój firmy oraz przyczyni się do faktycznego rozwoju biotechnologii w Polsce.

Nasza oferta współpracy obejmuje m.in.:

1) organizowanie interdyscyplinarnych zespołów biznesowo-naukowych realizujących projekty innowacyjno-wdrożeniowe w ramach programów finansowanych przez Unię Europejską,

2) przygotowywanie szczegółowych opracowań na użytek wymienionych programów,

3) pośrednictwo w nawiązywaniu kontaktów i współpracy pomiędzy polskimi i zagranicznymi firmami i instytucjami zorientowanymi na biotechnologię.

Jesteśmy otwarci na realizację innych, także niestandardowych zleceń tak ze strony firm jak i środowiska naukowego, o ile znajdą się one w zakresie możliwości realizacyjnych firmy.

2. Możliwości rozwoju biotechnologii w Polsce z perspektywy doświadczeń Bio-Tech Consulting

Rozwój firmy w dużym stopniu zależy od zakresu i dynamiki rozwoju komercyjnych przedsięwzięć biotechnologicznych oraz prac badawczo-rozwojowych realizowanych z myślą o ich wdrażaniu do działalności gospodarczej. Nie tylko starannie obserwujemy i analizujemy to co się w tym zakresie w Polsce dzieje, ale również aktywnie promujemy ten kierunek rozwoju.

Nasze dotychczasowe doświadczenia wskazują, że nowoczesna biotechnologia, oparta w dużej mierze na osiągnięciach biologii molekularnej i technikach inżynierii genetycznej raczej nie rozwinie się w dużych polskich firmach funkcjonujących już od lat w obszarze biobiznesu. Co więcej, bez względu na płynące z różnych stron postulaty i deklaracje, nie dojdzie w przeciągu najbliższych kilku lat do rzeczywistej współpracy pomiędzy nauką a biznesem w Polsce. Zarówno w przypadku istniejących polskich firm, jak i środowiska naukowego jest do przebycia długa droga, mierzona w latach, zanim dojdzie do wzajemnego spotkania i korzystnej dla obu stron współpracy.

Oczywiście nie oznacza to, że w pojedynczych przypadkach do takiej współpracy nie dojdzie. Według naszej oceny, będzie to jednak raczej działalność usługowa (wykonywanie na użytek firm konkretnej działalności usługowej w postaci oznaczeń i analiz laboratoryjnych, wykonywanie niezbędnych badań w celu rejestracji czy też uzyskania odpowiednich atestów dla wyrobów wytwarzanych przez poszczególne firmy). Nie będzie to jednak współpraca, której rezultatem byłby znaczący postęp technologiczny w firmie(ach).

Prezentowana ocena jest wynikiem pięcioletnich obserwacji i naszych własnych subiektywnych doświadczeń wynikających z funkcjonowania firmy.

W czym zatem upatrujemy szansę na dynamiczny rozwój biotechnologii w Polsce? Widzimy ją przede wszystkim w stworzeniu odpowiednich warunków do powstawania firm typu *start-up*, zakładanych głównie przez młodych pracowników naukowych (najczęściej przez osoby z dyplomem) oraz absolwentów licznych studiów doktoranckich w ośrodkach naukowych i akademickich. Istniejący rynek pracy w Polsce nie jest w stanie sensownie zagospodarować coraz liczniejszej rzeszy młodych, przedsiębiorczych, i dobrze wykształconych osób z zakresu biotechnologii, biologii molekularnej, biomedycyny i dziedzin pokrewnych. Oferta jaką aktualnie może przedstawić przemysł i instytucje naukowe dla wielu z nich nie jest zbyt atrakcyjna. Nie spełnia ona oczekiwań tak pod względem finansowym, jak i w wielu przypadkach – ambicjonalnym. Z każdym rokiem powiększa się grono młodych

osób gotowych podjąć ryzyko prowadzenia własnej, ambitnej działalności gospodarczej. Ich głównym atutem jest determinacja, dobry pomysł i wiedza niezbędna do jego realizacji.

Firmy biotechnologicznej nie można jednak prowadzić w przysłowiowym garażu czy komórce. Do jej funkcjonowania niezbędna jest odpowiednia infrastruktura. Brak takiej infrastruktury jest, naszym zdaniem, jednym z głównych czynników ograniczających powstawanie małych firm biotechnologicznych o dużym potencjale rozwojowym w Polsce. Infrastrukturę tę można stworzyć poprzez budowę 2-3 parków technologicznych (lub jak kto woli „inkubatorów”). Nie mogą to być jednak przedsięwzięcia wirtualne, lecz konkretne budynki posiadające odpowiednią powierzchnię biurową, laboratoryjną i produkcyjną, przystosowaną dla potrzeb firm biotechnologicznych. Potrzebne jest zatem miejsce, gdzie można ulokować firmę w początkowym etapie jej działalności, oraz w którym znajdzie się najbardziej podstawowe wyposażenie umożliwiające jej funkcjonowanie.

Następnym niezbędnym elementem warunkującym rozwój firm biotechnologicznych w Polsce jest stworzenie odpowiedniej „infrastruktury” finansowej dostosowanej do ich potrzeb. W obecnych warunkach zdobycie funduszy przez firmę rozpoczynającą działalność gospodarczą, w obszarze podwyższonego ryzyka (a do takich zalicza się biotechnologiczny *start-up*) i nie gwarantującej w krótkim okresie zwrotu poniesionych nakładów finansowych graniczy z cudem. Działające w Polsce fundusze inwestycyjne, również te typu *venture capital*, nastawione są na inwestowanie w już istniejące firmy HiTech, czyli takie, które mogą wykazać się zaawansowanymi wynikami prac nad wdrażaną technologią czy realizowanym projektem rokującym szybki i realny (czytaj: pewny) sukces komercyjny. Nie jest to zatem oferta dla firm i osób dopiero co rozpoczynających działalność gospodarczą, których głównym kapitałem jest pomysł, wiedza, odwaga i determinacja.

Istnieje oczywiście w Polsce mnogość fundacji, organizacji i instytucji deklarujących wspieranie (także finansowe) rozwój małych i średnich przedsiębiorstw typu HiTech. Nasze własne doświadczenia, jak i doświadczenia innych znanych nam firm wskazują, że składane deklaracje nie przekładają się na rzeczywiste finansowe wsparcie realizacji konkretnych projektów. Po napisaniu odpowiednich wniosków, wypełnieniu formularzy, poświęceniu sporego nakładu pracy nadal znajdziemy się w punkcie wyjścia (czyli bez pieniędzy), za to z wyrazami poparcia i uznania ze strony naszego partnera. Z przygody tej wychodzimy również bogatsi o nie tak znowu odkrywczę spostrzeżenie, że celem istnienia danej instytucji jest jej istnienie. Przychodzi jej to o tyle łatwiej, że zazwyczaj jest dotowana (tj. w taki czy inny sposób utrzymywana z pieniędzy podatników) i nie musi poddawać się bezlitosnej weryfikacji (i akceptacji) przez wolny rynek.

Nie wnikając w szczegółowe techniczne rozwiązania, potrzebny jest fundusz (np. w postaci grantów) zapewniający środki finansowe dla osób o odpowiednich kwalifikacjach i predyspozycjach umożliwiające im założenie firmy typu HiTech (a takimi są małe firmy biotechnologiczne) oraz finansowanie jej w początkowym

etapie rozwoju. Do jego administracji i zarządzania nie jest potrzebne powoływanie nowego bytu administracyjnego, lecz wyłonienie na drodze otwartego konkursu organizacji/instytucji spośród już istniejących.

Stworzenie właściwej infrastruktury (materiałowej i finansowej) pozwoli na wykorzystanie i zagospodarowanie ogromnego potencjału tkwiącego w młodych, wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych osobach mogących w sposób rzeczowy przedstawić gospodarkę na nowe tory. Doprowadzi to w konsekwencji do faktycznego zaistnienia biotechnologii w Polsce na poziomie istniejącym w krajach Unii Europejskiej. Realizacja tego przedsięwzięcia wykracza jednak poza możliwości najlepszej nawet firmy czy organizacji pozarządowej.

Czy w przypadku braku spełnienia wymienionych najbardziej elementarnych warunków biotechnologia w Polsce będzie się rozwijać, a rezultaty kreatywności biotechnologów będą powszechnie dostępne również w Polsce? Oczywiście, że tak, tylko nie na skalę naszych potrzeb i możliwości. Fakt, że w przeszłości w Polsce zaprzestano inwestowania w informatykę i elektronikę nie pozbawił nas dostępu do komputerów, tyle że wytwarzane są one poza granicami naszego kraju. Biotechnologia jest technologią XXI w. i obecnie, od faktycznie realizowanej, a nie deklarowanej polityki gospodarczej zależy, czy będziemy jej współtwórcami, czy tylko konsumentami. Od decydentów politycznych zależy również, czy skutki wynikające z rozwoju biotechnologii w świecie będą owocować zwiększonymi przychodami w budżecie państwa, czy też obciążą go po stronie wydatków (np. na zakup leków nowej generacji wytwarzanych przez zagraniczne firmy biotechnologiczne).

Tadeusz Pietrucha